

Nr 977

Av herr Magnusson i Borås m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 134, med hemställan om riksdagens samtycke till förordnande om fortsatt valutareglering, m. m.

(Lika lydande med motion nr 794 i Första kammaren)

I proposition nr 134 begäres riksdagens samtycke till förordnande om fortsatt valutareglering för tiden 1/7 1964—30/6 1965. För riksdagens yttrande framläggs i anslutning härtill förslag till bestämmelser om fortsatt giltighet av valutaförordningen under samma tid. I samband härmed föreslås även vissa ändringar — närmast av teknisk natur — i förordningens ansvarsbestämmelser.

Vid ett flertal tillfällen har motionsvägen i riksdagen samt i andra sammanhang av näringslivets organisationer framförts allvarliga farhågor beträffande de av valutaregleringens restriktivitet framkallade konsekvenserna för svenskt näringsliv. En total avveckling av regleringen har ansetts som en synnerligen angelägen åtgärd. Bland annat avgav näringslivets organisationer den 28 december 1962 ett gemensamt yttrande till Kungl. Maj:t i anledning av den s. k. valutakommitténs den 23 oktober samma år framlagda betänkande med förslag till ändringar i valutaförfattningarna. Därjämte överlämnade organisationerna vid samma tillfälle ett förslag till ändrad lydelse av valutaförordningen avseende praktiska förenklingar inom ramen för bibehållande av valutaregleringens syften.

I tre vid innevarande riksdag framlagda motioner (II: 704, II: 707 och I: 577) har finansieringsförhållandena för svensk företagsamhet med inriktning på utlandsmarknaderna ingående berörts. Valutaregleringens bestämmelser har i många avseenden befunnits vara ett hinder för ett framgångsrikt svenskt deltagande på de internationella marknaderna.

Mot den bakgrunden finner vi det i viss mån förvånande att finansministern åter begär riksdagens samtycke till förlängd valutareglering. En ny förlängning av valutaregleringen innebär bl. a. att Sverige ännu en gång intager en negativ attityd till strävandena inom OECD att undanröja hindren för fria kapitalrörelser. För tillfället har Sverige reserverat sig mot fyra väsentliga punkter i den kod för kapitalrörelsernas liberalisering som OECD antagit. Dylika reservationer måste bland de övriga OECD-länderna upp-

fattas som kontrasterande mot den positiva inställning till vidgat ekonomiskt samarbete som Sverige tidigare velat ge uttryck för.

Sedan valutaregleringen vid ungefär motsvarande tidpunkt förra året förlängdes för ytterligare ett år, har det internationella konkurrensläget ur svensk synvinkel snarast skärpts. Det av tradition mycket internationellt inriktade svenska näringslivet — landets valutaintäkter uppgår till ca 20 % av nationalinkomsten — har därmed mött ökade svårigheter i strävanden att befästa och bygga ut sina positioner på de utländska marknaderna.

I senare års internationella konkurrensutveckling har förmågan att lämna billiga och framför allt långa krediter kompletterat de traditionella konkurrensmedlen pris och kvalitet. Detta är ett nytt moment i internationell handel, för vilket de svenska exportföretagen vid nuvarande utformning av valutabestämmelserna icke står rustade. För närvarande är de svenska företagen, till skillnad från många av huvudkonkurrenterna, förhindrade att uppta lån i utländska kreditinrättningar där villkoren måhända för tillfället ter sig gynnsammast. Den svenska kreditmarknaden kan vidare på grund av banklagens bestämmelser ej bevilja tillräckligt långa krediter.

Den minskande möjligheten till självfinansiering av företagens investeringar — exempelvis för forsknings- och utvecklingsarbete — accentuerar behovet av aktiekapital. De kapitalbehov som 1960-talets väntade stora investeringar aktualiserar torde ej, i vart fall beträffande de största exportföretagen, kunna tillgodoses på den svenska aktiemarknaden. Det är därför angeläget att avskaffa de valutarestriktioner som fortfarande begränsar möjligheten för inlänningar att förvärva utländska aktier liksom även för utlänningar att förvärva aktier i svenska bolag. Svenska företag bör beredas möjlighet att företaga aktieemissioner i utlandet, och förbudet mot portföljinvesteringar bör borttagas. Framför allt då svenska dotterföretag skall etableras i utlandet för tillverkning och försäljning är det angeläget för det svenska moderbolaget att kunna emittera aktier och obligationer på den utländska marknaden. En viktig förutsättning härför är att moderbolagets aktier är föremål för handel i utlandet. För svenska företag och för svensk exportindustri är det över huvud av stor betydelse med hänsyn till konkurrenskraft och allmän goodwill att svenska aktier noteras på de utländska aktiebörserna.

Frågan om svensk associering till EEC har genom sammanbrottet i förhandlingarna mellan EEC och Storbritannien kommit att ställas på framtiden. Principiellt står dock Sveriges ansökan om association kvar. Vid en framtida anslutning till den gemensamma marknaden måste — oavsett formen för anslutningen — en genomgripande revision företagas av valutabestämmelserna. Då ingenting förändrats i den officiella svenska inställningen till EEC-association, finns det även av detta skäl anledning att snarast påbörja en avveckling av valutaregleringen för att därigenom tillgodogöra sig erfarenheterna av en anpassnings- och försöksperiod.

Med hänvisning till vad som sålunda anförts får vi hemställa,
att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr
134 om fortsatt valutareglering.

Stockholm den 21 april 1964

Tage Magnusson

i Borås

M. Berglund

Rolf Eliasson

i Moholm